

การบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม
ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
Quality Management: Raising Ethics and Morals of Undergraduate
Students at Private University

ชัชชญา พิธีธรณิศร์^{1*}
Chatchaya Perathoranic

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
(Lecturer in M.Ed. Program in Educational Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะอภิปรายความสำคัญของการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีแนวคิดถึงการมีคุณภาพของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นอกจากการมีความรู้ในศาสตร์การสอนและพัฒนาตนเองแล้ว การประพฤติปฏิบัติจะต้องมีคุณธรรมในหน้าที่ จุดเริ่มต้นจะต้องมีคุณธรรมทางสติปัญญาและมีศีลธรรมภายในจิตใจซึ่งมีสาระครอบคลุมถึงกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) นำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) ดังนี้ 1) การวางแผน(Plan) คือ กำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และหาสาเหตุ 2) การปฏิบัติ (Do) คือ การนำแนวทางที่ดีไปปฏิบัติ 3) การตรวจสอบและติดตามผล (Check) คือ จัดมาตรฐาน และ 4) ปรับปรุง (Act) คือ ยืนยันผลลัพธ์

คำสำคัญ: การบริหารจัดการคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ABSTRACT

This paper aims to discuss the significance of quality management to elevate ethics and morality of students at private higher educational institutions. The concept quality of administrator teachers and students is in accordance with the standards of the Office of Higher Education. In addition, apart from the teaching knowledge and self-development, teachers must possess moral of obligation. At the beginning point moral intellectual and spiritual moral must be well-integrated. The process includes quality teaching management to elevate ethics and moral to provide best practices to improve and develop teaching and learning management to reach its quality or quality cycle(PDCA) as follows: 1)Plan:

defining problems, analyzing problems and finding causes 2) Do: best practice to Implementation 3) Check: standardize 4) Act: confirm results.

KEYWORDS: Quality management, Ethics and Moral, Private higher educational institutions

**Corresponding author, E-mail: Chatchaya_na@hotmail.com โทร. 092 264 1099*

Received: 25/ November 2018/Accepted: 30 May 2019/ / Published online: 30 August 2019

บทนำ

ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นทางสังคมและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยอย่างรุนแรง ก่อปรกับการทุจริตประพฤติมิชอบก่อให้เกิดผลกระทบทั้งสุขภาพกายและใจของเยาวชนไทย จนกลายเป็นปัญหาวิกฤตศรัทธา ซึ่งปัจจุบันพบว่า สังคมไทยยังอ่อนด้อยในเกือบทุกเรื่อง เป็นต้นนี้เพราะเนื่องมาจากปัญหาศีลธรรมถดถอยด้านพฤติกรรมของเยาวชน ต้มเหล้า ดิยาเสพติด ทะเลาะวิวาท รวมกลุ่มแข่งมอเตอร์ไซด์ ฯลฯ ปัญหาทุจริตฉ้อฉลทั้งในวงการราชการ รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน รวมทั้งในวงการศึกษ และวงการสงฆ์ ก็ยังปรากฏเป็นข่าวในช่วงปี 2557 – 2558 อย่างต่อเนื่อง (วิทยากร เชียงกูล, 2559) สอดคล้องกับพรชัย มงคลวนิช (2557) ได้กล่าวถึง บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสำคัญในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ว่า คุณภาพของคณาจารย์ สื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำเป็นต้องทำหน้าที่ในการบ่มเพาะขับเคลื่อนและผลักดัน คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ในขณะที่เดียวกันฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร (2557) ได้กล่าวว่า สถาบันในระดับอุดมศึกษา ทั่วไปเป็นสถาบันสุดท้ายก่อนที่นักเรียน นิสิต นักศึกษาซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากสถาบันจะมีหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการของนักเรียน นักศึกษาแล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เช่นกัน ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงต้องมีระบบและกลไก ในการบริหารจัดการซึ่งถือเป็นศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร การศึกษาประยุกต์หลักการและแนวคิดในการบริหารจัดการคุณภาพของคณาจารย์ ในการส่งเสริมการยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับ ชัชชญา พิระธรณิศร์ (2559) จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่า 1) คุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ทั้งในส่วน สภาพจริงในปัจจุบันและความคาดหวังที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือการเป็นแบบอย่างที่ดี 2)การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับ คุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญจำเป็นของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย มี 4 กลยุทธ์ คือ (1) พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพอาจารย์และนักศึกษาเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม (2) พัฒนาคุณภาพเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมในยุคดิจิทัล (3) พัฒนาโครงสร้างหน่วยงานให้มีความสัมพันธ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ (4) พัฒนาตัวแบบคุณธรรม จริยธรรม จากกลยุทธ์ข้อที่ 1 คือพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพอาจารย์และนักศึกษาเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมนั้น มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอนที่เห็นว่าคุณภาพอาจารย์ถือว่ามีสำคัญเป็นอันดับแรก ให้สอดคล้องเป็นไปตามระบบกลไก ของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai

Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HED) ซึ่งการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตจะมุ่งเน้นผลการเรียนรู้ (learning outcomes) โดยให้ความสำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals) เป็นลำดับแรก ผู้เขียนจึงเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

การบริหารจัดการคุณภาพ(Quality Management)

คำว่า การบริหารจัดการคุณภาพ (Quality Management) สามารถแยกความหมาย ออกเป็น 2 คำ “การบริหารจัดการ(Management)” และ “คุณภาพ(Quality)” ซึ่งมีนัยวิชาการได้ให้ในความหมายไว้ อาทิ

Dessler (2004) กล่าวว่า การบริหาร คือ การที่ผู้บริหารวางแผน จัดองค์กร การนำ และควบคุมการทำงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555 : 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหน้าที่ในการบริหารได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุมองค์กร (Controlling)

ศิริ ถิอาสนา (2557 : 8) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า เป็นกิจกรรมของกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันจัดการทรัพยากร ที่เหมาะสมเพื่อได้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์จัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน(Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคณะทำงาน (Staffing) การอำนวยการ(Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ(Budgeting)

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2555) ยังกล่าวอีกว่า การบริหาร บางครั้งเรียกว่า การบริหารจัดการ (Management Administration)หมายถึง การดำเนินงาน การปฏิบัติการใดๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมในเรื่องต่างๆที่เรียกว่า “ กระบวนการบริหาร ”

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการ ช่วยให้การดำเนินการเป็นไป การปฏิบัติการใดๆกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการเป็นกระบวนการดำเนินงานการปฏิบัติการใดๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

แนวคิดกระบวนการบริหาร

กระบวนการบริหารได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้หลากหลายดังนี้

(Henry Fayol, 1949 : 5 –6) (Jesse B. Sears, 1959 : 17 –34) และ(Gregg Russell T., 1957 : 247)อ้างถึงใน ฌ็อง อ็องรี มีแนวคิดการกำหนดขั้นตอนการบริหารที่คล้ายกัน คือ

1. การวางแผน (To Plan) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆแล้วกำหนดแผนการปฏิบัติงานไว้เป็นแนวทางในการทำงานในอนาคต

2. การจัดองค์กร (To Organize) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดโครงสร้างของงานและอำนาจหน้าที่ของบุคคล

3. การบังคับบัญชา (To Command) หมายถึงกระบวนการเกี่ยวกับการวินิจฉัยสั่งการ การตัดสินใจ การมอบหมายหน้าที่การทำงาน การนิเทศงาน ตลอดจนการใช้ภาวะผู้นำ

4. การประสานงาน (To Coordinate) หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานการจัดระเบียบงานให้เรียบร้อย สอดคล้องกลมกลืนกัน เพื่อให้งานสมดุลและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

5. การควบคุมงาน (To Control) หมายถึงการกำกับงานและตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานได้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่โดยอาศัยการรายงานและงบประมาณเป็นเครื่องมือ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการคุณภาพ เป็นการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใดๆ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์ (Science) เพราะเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสืบค้น หาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ มีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล มีการตั้งสมมุติฐานและทดสอบสมมุติฐาน เป็นศิลป์ (Art) เพราะบุคคลต้องใช้ทักษะและความรู้ทางการบริหารที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดีจากการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ร่วมมือร่วมใจดำเนินกิจกรรมโดย มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ การคิด (Thinking) หรือการวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Acting) และการประเมินผล (Evaluating) เพื่อให้งานประสบความสำเร็จทั้งในเชิงประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

สำหรับในบริบทของการศึกษาคำว่า “คุณภาพ” (Quality) มีความหลากหลายในความหมายและยังไม่สามารถลงข้อสรุปที่ชัดเจน (Adams, 1993 อ้างถึงใน UNICEF, 2000: 4) กล่าวได้ว่า คำที่มักใช้ในความหมายเดียวกับคุณภาพได้แก่ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิผล (Effectiveness) และความเสมอภาค (Equity) ถึงแม้คำจะแตกต่างกันแต่นักการศึกษาปัจจุบันเห็นสอดคล้องกันว่า คำเหล่านี้ประกอบกันเป็นมิติพื้นฐานของการศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้นคุณภาพ(Quality) จึงมีลักษณะเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม คุณภาพเกี่ยวข้องกับมาตรฐานและความเป็นเลิศ หมายถึง ความตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ทางการศึกษามักจะพิจารณาคุณภาพในลักษณะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการเรียนการสอน ความสามารถในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ วิจัย และสิ่งที่จะทำให้มีคุณภาพ คือการปรับปรุงการเรียนการสอน สอดคล้อง กับ วิลาวัณย์ จารุอรียานนท์ (2556) จากการศึกษา การบริหารจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พบว่าคุณลักษณะตามมาตรฐานของหน่วยงาน 3 หน่วยงานได้แก่ ครูสภา สำนักงานรับรองและประเมินการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา นักศึกษาที่ศึกษาในวิชาชีพครูต้องมีความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาเฉพาะอย่างลึกซึ้งทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ทักษะการสอน มีคุณลักษณะความเป็นครู อันพึงประสงค์ที่เป็นตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับความเป็นครูและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน นักศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการคุณภาพ (Quality Management)เป็นการบริหารจัดการคุณภาพ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาต้องทำให้อาจารย์มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอโดยต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาที่เปิดให้บริการ และมีประสพการณ์ที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิต อีกนัยหนึ่งในยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษานั้นจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับโครงสร้างด้านอื่นๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีพ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และจิตวิทยาให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีทั้งศาสตร์ (Science)คือ ความลุ่มลึกจัดเจนในเนื้อหา(Subject Matters) มีศิลปการสอน คือมีเทคนิควิธี(Methodology)การถ่ายทอดการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างมีความสุขและตระหนักผลที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้คุณภาพบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่างๆวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ในด้านที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

แนวคิดที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนี้

1. Scriven(1993)ได้กำหนดความรู้ ความสามารถและหน้าที่ของครูไว้ 5 ด้านได้แก่ 1) เข้าใจโครงสร้างของหลักสูตรและมีความรู้ความสามารถเฉพาะในเนื้อหาวิชา 2) มีความสามารถในการสอน มีทักษะในการสื่อสารการจัดการในด้านกระบวนการสอน วางแผนพัฒนาปรับปรุงการสอน 3) ความสามารถในการประเมินผลความรู้ของนักเรียน นักศึกษา การสร้างแบบทดสอบ การบริหารการสอนการให้คะแนน กระบวนการและผลผลิตการเก็บคะแนนรวมถึงการรายงานผลการเรียน 4) ด้านวิชาชีพได้แก่ จรรยาบรรณวิชาชีพครู ทัศนคติต่อวิชาชีพครู การพัฒนาวิชาชีพครูและการบริการวิชาการ 5) หน้าที่อื่นๆที่ได้รับมอบหมาย อาทิ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น

นอกจากนี้ นฤมล โอสธานุเคราะห์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยสรุปเป็นทิศทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข ด้านการบริหารจัดการ เกี่ยวกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเห็นความสำคัญแต่ยังขาดการสร้างระบบและกลไกการกำกับดูแล ผลักดันและติดตามการดำเนินงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ

2. Kohlberg(1975) กล่าวถึง พัฒนาการด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมว่า คุณธรรมจะเรียนรู้ได้ในทุกระดับอายุอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11- 25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา สอดคล้องกับแนวคิด ของ Hoffman(1979) ที่ว่ากระบวนการซึมซับทางจริยธรรม(Moral Internalization) มี 3 กระบวนการที่เป็นอิสระจากกัน คือ ความคิดทางจริยธรรม(Moral Thought) ความรู้สึกทางจริยธรรม(Moral Feeling)และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior) องค์ประกอบของจริยธรรมข้างต้นนี้ คือ ลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

3. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2560) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาว่า ถ้าอาจารย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 องค์ความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วย 2 มิติคือ 1) ความรู้ในศาสตร์สาขา และ2) ความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะ (Competencies) ประกอบด้วย 4 มิติคือ 1) ออกแบบและวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ดำเนินกิจกรรมเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) วัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนพร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 ค่านิยม (Values) ประกอบด้วย 2 มิติคือ 1) คุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) อารมณ์เชิงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่ามาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้น นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ในศาสตร์การสอนและพัฒนาตนเองแล้ว การประพฤติปฏิบัติจะต้องมีคุณธรรมนั้นต้องเริ่มต้นที่ 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความรับผิดชอบ คือ ความสามารถบังคับ ควบคุมตนเองให้อยู่ในวินัยได้ 3) ความอดทน

อุตสาหกรรม คุณธรรมทางสติปัญญา คุณธรรมทางศีลธรรมภายในจิตใจของอาจารย์เพื่อเป็นการเพิ่มสมรรถนะทางจิต ดังนั้นคุณภาพการเรียนการสอนและคุณธรรมของอาจารย์ก็คือ คุณงามความดีแล้ว ด้านจริยธรรมก็สามารถกระทำด้วยความสำนึกในจิตใจดังนี้

1. จริยธรรมเพื่อการทำงานและการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นในเรื่อง คุณธรรมในการทำงาน และคุณธรรม จริยธรรมตามกรอบวิชาชีพหรือที่เรียกว่า “จรรยาบรรณวิชาชีพ”

2. จริยธรรมในการดำรงชีวิต มุ่งเน้นในเรื่องการเสริมสร้างทักษะชีวิต เช่น การมีวินัยในตนเอง ความสามารถในการจัดระเบียบชีวิต การมีความมุ่งมั่น พากเพียร พยายาม ความรับผิดชอบต่องาน การมีค่านิยมการเรียนรู้ การมีค่านิยมพอเพียง ขยัน ประหยัด ค่านิยมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม

3. จริยธรรมที่มีต่อสังคมส่วนรวม มุ่งเน้นในเรื่องการมีจิตสาธารณะ จิตใจที่คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม จิตใจแห่งการเสียสละ จิตใจของความเป็นผู้ใหญ่ (คณะอนุกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษาออกชั้นเรียน หรือ ข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย, 2560)

กระบวนการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

Edward Deming (1995) ได้คิดค้นกระบวนการ การบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจร Deming ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Act) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้นำกว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับของสถานศึกษามาดำเนินงานตามแนวทางประกันคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพ สามารถอธิบายเพิ่มเติมดังนี้

1) Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

2) Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

3) Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

4) Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

การบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นั้นผู้เขียนได้นำผลการศึกษารื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย (ชัชชญา พิระธณิศร์, 2559) มาวิเคราะห์ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา สามารถนำผลการศึกษาสู่การปฏิบัติตามกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA) ได้ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ควรวางแผนการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับ คุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาตามแนวทางปฏิบัติดังนี้

1.1 วางแผนตามนโยบาย การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

1.2 ตั้งคณะกรรมการวางระบบและกระบวนการการเสริมสร้างความรู้ด้านคุณธรรม

จริยธรรม

1.3 จัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก

1.4 วางแผนกระบวนการดำเนินการขยายบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาที่เป็น

ผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.5 ตั้งกรรมการพิจารณาในการคัดเลือกอาจารย์ต้นแบบโดยให้ทุนพัฒนาอาจารย์ด้าน

คุณธรรม จริยธรรม

2. **การปฏิบัติ (Do)** การดำเนินงาน ด้านการเรียนการสอน กิจกรรม และโครงการการบริหารจัดการคุณภาพอาจารย์เพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาตามแนวทางปฏิบัติดังนี้

2.1 กิจกรรมบ่มเพาะด้านคุณธรรม จริยธรรมนักศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในเชิงประจักษ์

2.2 การคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อโดยให้ทุนด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.3 จัดกระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้น การบูรณาการทุนทางความคิด ร่วมกับนักศึกษา (ด้านความคิด ประสบการณ์ และสาเหตุเชิงจริยธรรม) ทั้งในหลักสูตร และเสริมหลักสูตรต่อเนื่อง

2.4 กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชาต่างๆ

2.5 จัดให้มีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการนิเทศอาจารย์ใหม่โดยให้มีอาจารย์พี่เลี้ยงกำกับดูแล และต้นแบบในการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

3. **การตรวจสอบและติดตามผล (Check)** การบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา การตรวจสอบและติดตามผล มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการ จัดการประชุมหลังการสอน กิจกรรมหรือ โครงการ กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินผลในภาพรวม

3.2 ด้านอาจารย์ ประเมินและติดตามผล ด้วยวิธีการประเมินที่กำหนดอย่างเหมาะสม

3.3 ด้านนักศึกษา ติดตามและประเมินผลด้านความรู้ พฤติกรรม โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและครอบคลุม

4. **การปรับปรุง (Act)** เป็นการนำผลการประเมินและติดตามผล เกี่ยวกับการยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา ซึ่งรวมถึงการดำเนินการเรียนการสอน กิจกรรม/ โครงการ เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

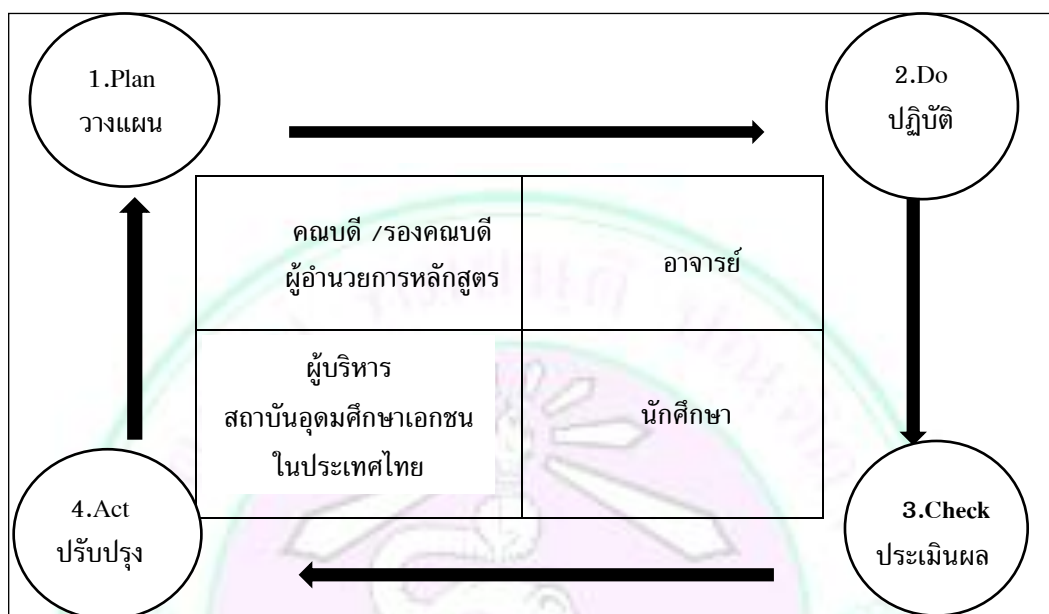
4.1 ด้านการบริหารจัดการ นำผลการประเมินการเรียนการสอน กิจกรรม/ โครงการ นำมาปรับปรุงการดำเนินการยกระดับคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา คณบดี และรองอธิการบดี

4.2 ด้านอาจารย์ นำผลการประเมินการเรียนการสอน กิจกรรม/ โครงการที่เกี่ยวข้อง มาประชุมหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์ในคณะกรรมการระดับคณะกับผู้ที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

4.3 ด้านนักศึกษา นำผลการประเมินจากการเรียนการสอน กิจกรรม /โครงการที่เกี่ยวข้องโดยวิธีการต่างๆรวมถึงแบบประเมินโดยนักศึกษา รวบรวมเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงให้เป็นรูปธรรมต่อไป

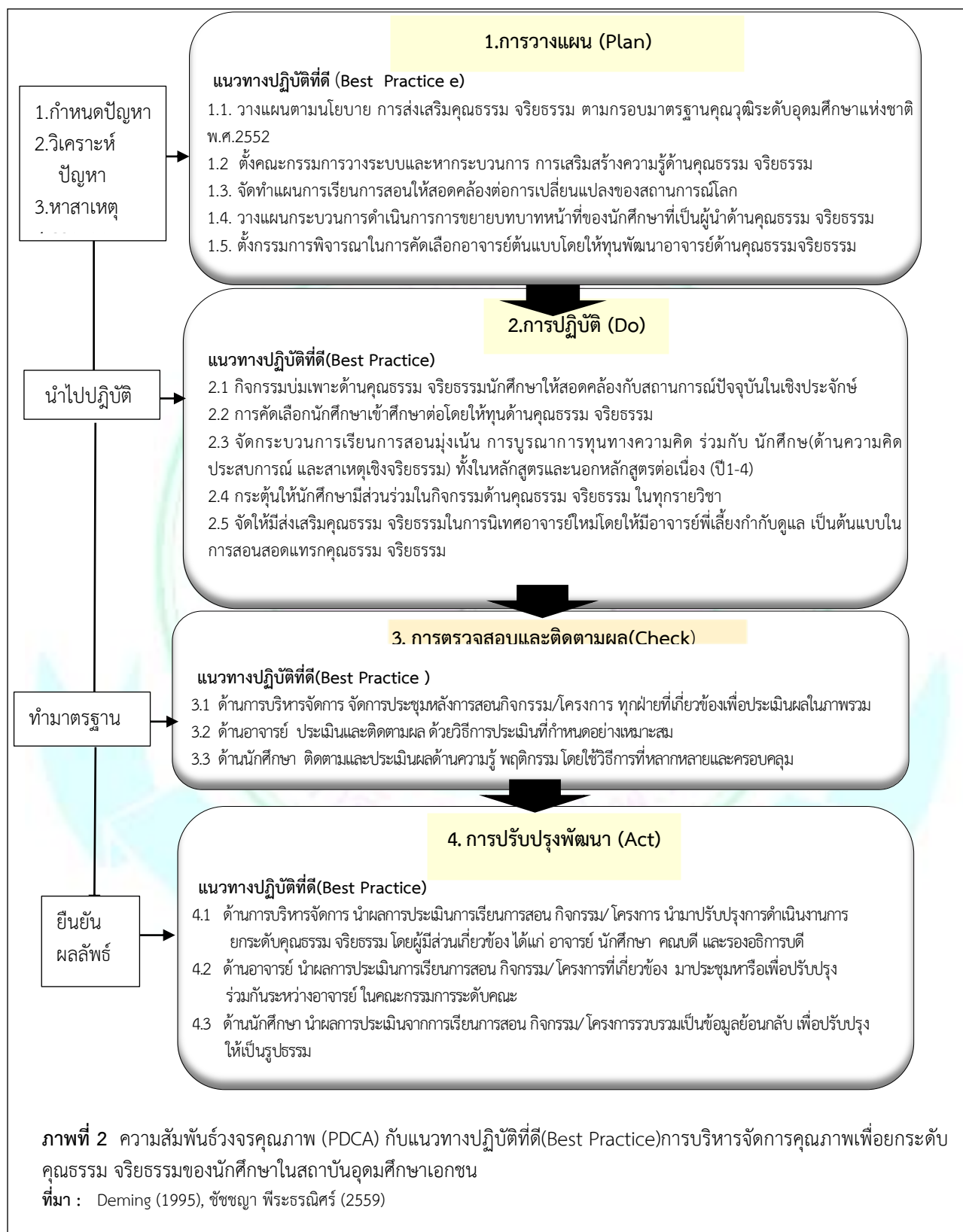
สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) 1.การวางแผน (Plan) โดย กำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และหาสาเหตุ 2. การปฏิบัติ (Do) โดย การนำแนวทางที่ดีไปปฏิบัติ 3. การตรวจสอบและติดตามผล(Check) โดย จัดมาตรฐาน และ

4. ปรับปรุง (Act) โดย ยืนยันผลลัพธ์ มาจัดกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 ขั้นตอน ตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์การบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ที่มา : ความสัมพันธ์วงจรคุณภาพ PDCA(Deming, 1995)

จากความสัมพันธ์วงจรคุณภาพ(PDCA)รูปแบบการบริหารจัดการบริหารคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้เห็นแนวทางปฏิบัติที่ดี(Best Practice) การบริหารคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้มีความชัดเจนและนำสู่การปฏิบัติ (Implementation) สรุปได้ตามแผนภาพที่ 2

บทสรุป

การนำผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพอาจารย์เพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย กับความสัมพันธ์วงจรคุณภาพ PDCA เป็นการส่งเสริมวิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนำไปปฏิบัติ เพื่อยกระดับคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ ปัจจุบันในสถาบันอุดมศึกษาก็จะใช้กระบวนการความสัมพันธ์วงจรคุณภาพของ PDCA และนำขั้นตอนสุดท้าย ไปปรับปรุงพัฒนา (Act) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน นำแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้อง เหมาะสม และถูกต้อง บนพื้นฐานของข้อมูลและความรู้ อันจะนำไปสู่การกำหนดแผนงานหรือวิธีปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานต่อไป ซึ่งแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการบริหารคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น ถ้ามีความชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ได้ ดังคำกล่าวของ สุนน อมรวิวัฒน์ (2558) ว่า ก็ถือว่าเป็นแนวทาง ในการปลูกฝัง บ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรมที่มีความสำคัญและจำเป็นที่สูงที่สุดสำหรับนักศึกษา โดยเฉพาะแนวทางปฏิบัติให้เน้นปฏิบัติจริงโดยเน้นที่เรื่องความคิดและจิตใจเป็นหลักความรู้สึกลึกซึ้งมีชีวิตในทางศีลธรรม ซึ่งจะสะสมอยู่ภายในจิตใจของอาจารย์ก็จะทำให้เพิ่มสมรรถภาพทางจิตมากขึ้น สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2558) ได้กล่าวว่า มหาวิทยาลัยต้องมีการแสดงความคาดหวังเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม อย่างจริงจังและให้อาจารย์ช่วยกันส่งมอบให้สร้างวัฒนธรรมทางคุณธรรม จริยธรรมและบรรยากาศ Moral Culture ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ด้วยกัน และอาจารย์กับนักศึกษา ผู้บริหารก็วางนโยบายส่งเสริมให้เกื้อกูลสนับสนุนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม อีกทางหนึ่งก็คือ การทำวิจัย เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งการเผยแพร่กระบวนการเรียนรู้ด้านนี้ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดความร่วมมือรับผิดชอบอันเป็นพลังอย่างแท้จริงการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมตามรูปแบบที่เหมาะสมจะเสริมสร้างและสามารถพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ส่วนอีกด้านที่มีผลกระทบสำหรับพฤติกรรมนักศึกษาก็คือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรคำนึงประสิทธิภาพการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภทให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมและโครงการด้านคุณธรรม จริยธรรมโดยอยู่บนกรอบมาตรฐานเดียวกันของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย อีกทั้งยังหาโอกาสร่วมกับ ชุมชน สถานประกอบการ การปฏิบัติการเชิงรุกในการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อที่อยู่รอบตัว ซึ่งมีทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการเลียนแบบตัวแบบจากสื่อออนไลน์ เป็นเหตุให้นักศึกษาประพฤติผิด โดยฉีก พลัง ประสาน ร่วมกับหลายๆ ฝ่ายทั้งของรัฐและเอกชน รวมถึงวิธีการวิเคราะห์ การหลีกเลี่ยงสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ อย่างจริงจังต่อเนื่อง การดำเนินตามแนวคิดเหล่านี้จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีการพัฒนาการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกภูมิภาค จะสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการยกระดับคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสมดุล แสดงถึงการมีสมรรถนะและประสิทธิภาพ โดยนำแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ไปบริหารจัดการคุณภาพเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษาออกชั้นเรียน เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย. (2560) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนิสิตนักศึกษา ด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร เข้าถึงจาก eduserv.ku.ac.th.
- ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร.(2557). จับมือ 61สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสร้างค่านิยมคนดีมีคุณธรรม.คม ชัด ลึก (19 มิถุนายน 2557): 11.
- ซัชชญา พีระธรรณิศร์. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุขุภักดิ์บัณฑิต) สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย. สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2558.
- นฤมล โอสธนาเคราะห์. (2550). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เข้าถึงจาก .http://grad.snru.ac.th/file_thesis1292473821, 3 มิถุนายน 2557.
- พรชัย มงคลวนิช. (2557). จับมือ 61 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสร้างค่านิยมคนดีมีคุณธรรม. เข้าถึงจาก www.thairath.co.th/content/430584, 19 มิถุนายน 2557.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉิก.(2551). การยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยเพื่อการปฏิรูปสังคม: แนวทางและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
- วิรัช วิรัชนิการรรณ.(2555). แนวคิดการบริหารและการจัดการบริหารและการบริหารจัดการ. เข้าถึงจาก www.wiruch.com/.../article, 5 กรกฎาคม 2557.
- วิทยากร เชียงกุล. (2559). สภาวะการศึกษาไทยปี 2557-2558จะปฏิรูปการศึกษาไทย ให้ทันโลกในศตวรรษที่21 ได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2555) .ปัจจัยทางการบริหารกับความเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้: ข้อเสนอผลการวิจัยเพื่อการพัฒนาและการวิพากย์. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิลาวัลย์ จารุอรียานนท์. (2556). รายงานวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาคูครูยุคใหม่ . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ศิริ ถิอาสนา. (2557). เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่ : แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2558). กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. สัมภาษณ์ 25 สิงหาคม 2558.

- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช .
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *โครงการประชุมสัมมนา เรื่อง “การพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)และนำสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ”*. เอกสารประกอบสัมมนา, 27 กันยายน 2560.
- Deming, Edward W. (1995). *Out of The Crisis*. USA: The Massachusetts Institute of Technology Center for Advanced Engineering Study.
- Dessler, G and A. Miler. (1993). *Strategic Management*. Singapore: McGraw-Hill.
- Hoffman, M. L. (1979). Development of moral thought, feeling, and behavior. *American Psychologist*, 34(10), 958-966
- Kohlberg, L. (1975). *Moral Education for Society*. Moral-Transition Education Leadership.
- Mehrens, W.A. and I.J. (1973). *Measurement and Evaluation in Education and Psychology*. New York : Holt, Rinehart and Winston. Stanley, J.C.
- Scriven, Michael. (1993). *Duties of the teacher*. Klamazoo: Ellsworth Hall.
- UNICEF. (2000). *Defining Quality in Education* (online).
<http://www.unicef.org/education/files/QualityEducation.PDF>. January 14, 2017

ประวัติผู้เขียนบทความ

ดร.ชัชชญา พิระธรรณิศร์

วุฒิการศึกษาสูงสุด: ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง: อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต